

DOI:10.35774/app2024.04.023
УДК 342.7

Світлана Крамарчук,

кандидатка економічних наук,
доцентка кафедри менеджменту, публічного
управління та персоналу Західноукраїнського
національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5130-9954>

Назар Крамарчук,

аспірант юридичного факультету
Харківського національного педагогічного
університету ім. Г. С. Сковороди

УТОЧНЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА СУТНОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Стаття присвячена уточненню поняття та сутності адміністративно-правової політики країни в контексті сучасних викликів, що постають перед державним управлінням. Автори розглядають існуючі підходи до визначення адміністративно-правової політики в науковій літературі. На основі проведеного аналізу запропоновано уточнене визначення поняття адміністративно-правової політики, яке дозволить більш чітко окреслити її роль у сучасному управлінському процесі та забезпеченні правових засад функціонування держави. Особливу увагу приділено визначенню основних характеристик та функцій адміністративно-правової політики. Досліджено та визначено основоположні принципи побудови адміністративно-правової політики країни, що сприятимуть у забезпеченні правопорядку, стабільності та ефективності державного управління.

Ключові слова: адміністративно-правова політика, державне управління, адміністративно-правові відносини, публічне право, функції, принципи.

Kramarchuk S., Kramarchuk N.

Clarification of the concept and essence of the administrative and legal policy of the state

The article is dedicated to clarifying the concept and essence of the administrative and legal policy of the country in the context of modern challenges facing public administration. The authors examine existing approaches to defining administrative and legal policy in academic literature. Based on the conducted analysis, a refined definition of the concept of administrative and legal policy is proposed, which will more clearly outline its role in the contemporary management process and the provision of the legal foundations for the functioning of the state. Thus, administrative and legal policy is defined as a set of measures and legal norms adopted by state authorities to regulate public relations in the field of public administration. It is emphasized that administrative and legal policy determines the main directions and principles of the activities of state authorities and local self-government bodies, aimed at ensuring law and order, adherence to legality, and the effective functioning of the state apparatus. The article also explores the key aspects of this concept, focusing on its interconnection with public law, the functions of state authorities, and the mechanisms of their interaction with citizens. For a more detailed study of the essence of administrative and legal policy, the article examines and proposes its own definition of administrative and legal relations. Special attention is given to defining the main characteristics and functions of administrative and legal policy. The fundamental principles of building the administrative and legal policy of the country are explored and defined, which will contribute to ensuring law and order, stability, and the efficiency of public administration.

Keywords: administrative and legal policy, public administration, administrative and legal relations, public law, functions, principles.

Постановка проблеми. Адміністративно-правова політика є важливою складовою державного управління, що впливає на ефективність функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування. Її розвиток та вдосконалення є актуальним завданням в умовах сучасних викликів, що стоять перед суспільством. Глобалізація, технологічні зміни, кризові ситуації та необхідність реформування державного управління зумовлюють потребу в уточненні поняття адміністративно-правової політики та її ролі в забезпеченні стабільності держави.

© Світлана Крамарчук, Назар Крамарчук, 2024

Незважаючи на важливість адміністративно-правової політики, в науковій літературі досі існує певна неоднозначність щодо її трактування. Це пояснюється широким спектром аспектів, які вона охоплює, а також різноманітністю підходів до її визначення і характеристик. У зв'язку з цим необхідно розглянути не лише теоретичні засади адміністративно-правової політики, а й її практичне втілення в державному управлінні. Чітке визначення цього поняття дозволить сформулювати її завдання та функції в контексті правового управління, особливо в умовах динамічних змін у державному управлінні та розвитку публічного права. У сучасних умовах це включає визначення адміністративно-правової політики як комплексу заходів та стратегій, спрямованих на досягнення ефективного управління, забезпечення прав і свобод громадян та стабільності правової системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень та публікацій щодо адміністративно-правової політики свідчить про те, що це питання залишається важливим і актуальним у науковій літературі, зокрема в контексті розвитку державного управління, реформ у публічному секторі та адаптації адміністративної політики до нових викликів. У більшості праць, присвячених адміністративно-правовій політиці, розглядається її роль у державному управлінні та забезпеченні правопорядку. Одним із основних підходів є трактування адміністративно-правової політики як комплексної діяльності органів державної влади, спрямованої на регулювання публічних відносин, що виникають у процесі здійснення виконавчої влади.

У працях О. Правоторова, В. Галуцько [1] та В. Медяник [5] зазначається, що адміністративно-правова політика охоплює правові, організаційні та управлінські засоби, які дозволяють органам державної влади забезпечувати ефективне функціонування адміністративної системи, виконання державних функцій та дотримання прав і свобод громадян.

В останні роки особливо актуальним є питання адаптації адміністративно-правової політики до умов реформування державного управління, зокрема в контексті децентралізації та впровадження цифрових технологій. У дослідженнях, що стосуються адміністративних реформ в Україні (наприклад, у праці А. Мозгової [8]), акцент робиться на тому, що адміністративно-правова політика має змінюватися у відповідь на нові вимоги: зокрема, забезпечення прозорості державного управління, підвищення ефективності публічних послуг, розвиток електронного уряду та залучення громадян до процесу прийняття рішень.

Отже, аналіз останніх досліджень підтверджує, що адміністративно-правова політика країни є динамічним та багатограним інститутом, який постійно еволюціонує, реагуючи на соціально-політичні, економічні та технологічні зміни. Визначення її сутності та розвитку вимагає інтеграції новітніх досліджень в управлінні та праві, підвищення уваги до практичних аспектів її реалізації, особливо в контексті реформування публічної адміністрації, цифровізації, інтеграції в міжнародне правове поле та адаптації до кризових ситуацій. Необхідність уточнення поняття та сутності адміністративно-правової політики є актуальною для забезпечення ефективного та справедливого управління в країні.

Мета статті. Метою цієї статті є уточнення поняття та сутності адміністративно-правової політики, визначення її основних характеристик та функцій, а також аналіз принципів, на яких вона базується.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження поняття адміністративно-правової політики доцільно розпочати із сутності терміна «політика». Загалом поняття «політика» походить від грецького слова «polis» (місто-держава) та пов'язаних із ним «politike» (мистецтво управління), «politicas» (державний діяч) та означає діяльність з управління суспільством на засадах публічної влади. Інакше кажучи, «...політика має вплив не тільки на суспільство, а й на окремі суспільні групи людей, котрі знаходяться у межах здійснення її управлінських функцій. А тому вона здатна забезпечити процес реалізації суспільних, особистих і групових інтересів та регулювання взаємовідносин між людьми з метою збереження цілісності суспільства» [5, с. 68].

Дослідженню поняття адміністративно-правової політики приділялася увага в працях вітчизняних науковців. Так, Н. Береза у своїй праці зазначає, що «...ядром адміністративної політики мають бути принципи відносин виконавчої влади з громадянами. Адже в принципах розкривається зміст права, вся правова система: в них безпосередньо виявляється сутність права, його основи, закономірності суспільного життя, його тенденції й потреби» [2]. Дослідники пропонують також виділяти «...дві складові частини закріплення на законодавчому доктринальному рівні ключових аспектів формування та реалізації державної політики у сфері адміністративно-правової охорони права і свобод людини і громадянина. Загально-соціальна складова частина – з питань сприяння становленню громадянського суспільства та розвитку механізмів забезпечення реалізації та захисту прав і свобод людини і громадянина. Інституційно-функціональна складова частина – щодо здійснення адміністративної реформи, реалізації публічного управління, правового

статусу й реформування суб'єктів публічної адміністрації, здійснення децентралізації влади» [8, с. 176–177]. В праці зазначається, що запропоновані складові є взаємопов'язаними, і від ступеня й міри розвитку суспільної складової залежить публічний вираз.

Таким чином, на нашу думку, адміністративно-правова політика може бути визначена як комплекс заходів та правових норм, прийнятих державними органами для регулювання суспільних відносин у сфері публічного управління. Вона охоплює встановлення правових рамок, організацію діяльності органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, а також забезпечення дотримання законності та правопорядку. Адміністративно-правові відносини є основою розвитку та функціонування публічного управління. Останнім часом поняття адміністративних правовідносин зазнало значних змін, ставши важливим елементом у «людиноцентричній» парадигмі, яка передбачає, що держава має, умовно кажучи, «служити» інтересам громадян, забезпечуючи пріоритет їхніх прав, свобод та законних інтересів. Це є підставою для зростання інтересу науковців до загальнотеоретичних аспектів адміністративно-правових відносин.

Варто зазначити, що в рамках теорії адміністративного права подано різні визначення сутності поняття адміністративно-правових відносин. Так, Р. Мельник і В. Бевзенко трактують адміністративно-правові відносини як «...вид суспільних відносин, які виникають щонайменше між двома суб'єктами та регулюються нормами адміністративного права» [6, с. 120]. Інша група авторів вважає, що означені відносини – «...це суспільні відносини, урегульовані нормами адміністративного права» [1]. Більш деталізоване визначення адміністративно-правових відносин подано М. Бурбікою, А. Солонар та К. Янішевською. Так, на їхній погляд, це «...суспільні відносини, врегульовані нормами адміністративного права, суб'єкти, які наділені правами й обов'язками у сфері забезпечення органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, а також у процесі державного і самоврядного управління у сферах соціально-економічного й адміністративно-політичного розвитку та охорони громадського порядку» [3]. Б. Мельниченко трактує адміністративно-правові відносини, як «...суспільні відносини врегульовані нормами адміністративного права, що складаються у сфері публічного управління, однією із сторін яких завжди є орган влади, наділений владними повноваженнями для реалізації (захисту) прав і свобод людини і громадянина» [7, с. 254]. До головних особливостей адміністративно-правових відносин Б. Мельниченко зараховує такі: «...адміністративно-правові відносини виникають, змінюються та припиняються на підставі норм адміністративного права; адміністративно-правові відносини є основою публічного управління; адміністративно-правові відносини пов'язані із реалізацією (захистом) прав і свобод людини і громадянина» [7, с. 254].

Вважаємо доцільним запропонувати власне визначення адміністративно-правових відносин. На наш погляд, це правові зв'язки, що виникають між суб'єктами адміністративного права у процесі реалізації адміністративних норм. Вони є невід'ємною частиною публічного права і охоплюють правовідносини, що регулюють організацію і здійснення управлінської діяльності державних органів, а також взаємодію органів влади з громадянами, юридичними особами та іншими суб'єктами. Адміністративно-правові відносини можуть бути як між органами державної влади (наприклад, між органами місцевого самоврядування і центральними органами виконавчої влади), так і між державними органами і громадянами або юридичними особами (наприклад, у процесі надання державних послуг або здійснення адміністративних правопорушень).

Отже, існує багато різних підходів до розуміння сутності поняття адміністративно-правових відносин, але визначальною рисою, яка об'єднує усі запропоновані визначення, є те, що йдеться про врегульовані нормами адміністративного права суспільні відносини. І саме вони визначаються адміністративно-правовою політикою країни.

Дослідження підтверджують, що адміністративно-правова політика взаємопов'язана з іншими галузями права, такими як конституційне, кримінальне, цивільне, трудове та екологічне право. І саме це забезпечує комплексний підхід до вирішення суспільних проблем. Адміністративно-правова політика охоплює систему правових норм, інститутів та механізмів, які забезпечують узгоджене та ефективне функціонування адміністративної системи. Вона базується на законодавчих та підзаконних актах, що регулюють адміністративні відносини. Це забезпечує правову визначеність і стабільність у сфері публічного управління. Ця політика має бути також спрямована на досягнення конкретних цілей, таких як забезпечення національної безпеки, підтримка громадського порядку, ефективне управління державними ресурсами та захист прав громадян. Окрім цього, адміністративно-правова політика має адаптуватися до змін у суспільстві, економіці та політиці. Це передбачає реагування на нові виклики та потреби, що виникають у процесі суспільного розвитку. Основні характеристики адміністративно-правової політики подано у табл. 1.

Таблиця 1

Основні характеристики адміністративно-правової політики

Риси	Характеристика
Системність	Адміністративно-правова політика складається з системи правових норм, інститутів та механізмів, що забезпечують узгоджене та ефективне функціонування адміністративної системи.
Нормативність	Вона базується на законодавчих та підзаконних актах, що регулюють адміністративні відносини. Це забезпечує правову визначеність та стабільність у сфері публічного управління.
Динамічність	Адміністративно-правова політика є динамічною, оскільки вона має адаптуватися до змін у суспільстві, економіці та політиці. Це передбачає реагування на нові виклики та потреби, що виникають у процесі суспільного розвитку.
Цільова спрямованість	Вона спрямована на досягнення конкретних цілей, таких як забезпечення національної безпеки, підтримка громадського порядку, ефективне управління державними ресурсами та захист прав громадян.
Взаємозв'язок з іншими галузями права	Адміністративно-правова політика взаємо пов'язана з іншими галузями права, такими як конституційне, кримінальне, цивільне, трудове та екологічне право. Це забезпечує комплексний підхід до вирішення суспільних проблем.

Примітка. Складено автором самостійно.

Для більш детального дослідження сутності адміністративно-правової політики, крім її головних характеристик, доцільно також визначити основні її функції та принципи.

В умовах сучасних викликів, таких як глобалізація, цифровізація, внутрішня політична трансформація та міжнародні зобов'язання, функції адміністративно-правової політики набувають особливої значущості. В дослідженні здійснено аналіз основних функцій адміністративно-правової політики, які реалізуються через організацію та виконання адміністративно-правових норм, принципів і механізмів в державному управлінні. Дослідження спеціальної літератури [1; 3; 4; 6] підтвердило, що функції адміністративно-правової політики можна поділити на кілька основних груп, які взаємно доповнюють одна одну і взаємодіють у процесі управлінської діяльності. Основними такими функціями (ідентифіковано авторами) є: регулююча, охоронна, організаційна, контрольна та інформаційна функція. Характеристики цих функцій подано у табл. 2.

Таблиця 2

Характеристика основних функцій адміністративно-правової політики

Функції	Характеристика
Регулююча	Здійснюється шляхом встановлення правових норм, які визначають права та обов'язки учасників адміністративних відносин.
Охоронна	Спрямована на захист прав і свобод громадян, забезпечення законності та правопорядку.
Організаційна	Полягає в організації діяльності державного апарату, створенні та функціонуванні органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.
Контрольна	Охоплює нагляд та контроль за дотриманням адміністративно-правових норм, виявлення порушень та застосування відповідних санкцій.
Інформаційна	Передбачає забезпечення громадян та державних органів необхідною інформацією для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Примітка. Складено автором самостійно.

Отже, регулююча функція адміністративно-правової політики полягає в розробці та прийнятті адміністративно-правових норм, які встановлюють правила поведінки для учасників адміністративних відносин. Це дозволяє створювати необхідні умови для організації ефективного управління та забезпечення правопорядку в країні. Адміністративно-правова політика через регуляцію визначає, які дії є допустимими в межах адміністративних правовідносин, а які підлягають юридичній відповідальності. Основним інструментом реалізації цієї функції є нормативно-правові акти: закони, укази президента, постанови уряду, накази міністерств і відомств.

Захисна, або охоронна функція адміністративно-правової політики реалізується через гарантування прав і свобод громадян, а також через забезпечення правового захисту у випадку порушення адміністративних норм. Вона полягає у забезпеченні стабільності правовідносин, захисту інтересів громадян та юридичних осіб від незаконних дій органів державної влади. Оскільки адміністративно-правові норми прямо пов'язані з виконанням державних функцій, забезпечення правового захисту є критично важливим для дотримання правопорядку в країні.

Організаційна функція також вважається однією з найважливіших в адміністративно-правовій політиці, оскільки вона спрямована на організацію діяльності органів виконавчої влади та їхню взаємодію з іншими гілками влади і громадянами. Ця функція забезпечує структурну організацію державних органів і установ, що займаються управлінням адміністративними процесами, а також визначає порядок їхньої взаємодії та контроль. Організаційна функція має на меті встановлення чіткої та ефективної ієрархії органів державної влади, що дає можливість належно реалізувати адміністративно-правові норми.

Контроль за дотриманням адміністративно-правових норм теж є важливою складовою частиною адміністративно-правової політики. Ця функція охоплює як контроль за виконанням адміністративних рішень, так і контроль за діяльністю органів державної влади. Вона забезпечує належне виконання управлінських функцій та запобігає зловживанням з боку посадових осіб. Інструментами реалізації контрольної функції є різні механізми контролю, такі як адміністративні перевірки, аудити, а також функції правоохоронних органів, прокуратури та судів.

Інформаційна функція адміністративно-правової політики, яка полягає в наданні доступу до необхідної інформації для громадян та організацій, передбачає необхідність забезпечення прозорості адміністративних процедур та обов'язкову публічність в ухваленні адміністративних рішень. Адміністративно-правова політика має сприяти створенню інструментів, що забезпечують вільний доступ до інформації про діяльність органів державної влади, що є основою для формування громадянського суспільства та боротьби з корупцією.

Доцільним, на нашу думку, є виділення також прогностичної функції адміністративно-правової політики. Ця функція передбачає розробку і застосування стратегічних планів та прогнозів розвитку адміністративних процесів і органів влади. Це дає можливість передбачити майбутні потреби і тенденції в управлінні, а також реагувати на можливі виклики та зміни в соціально-політичному середовищі. Прогнозування є важливим елементом для забезпечення стабільності й ефективності адміністративної системи.

Загалом функції адміністративно-правової політики є необхідними для ефективного функціонування публічної адміністрації та забезпечення стабільності й розвитку держави. Їхня реалізація сприяє вдосконаленню адміністративних процесів, покращенню взаємодії між державними органами та громадянами, а також забезпеченню дотримання прав і свобод людини. Оскільки адміністративно-правова політика безпосередньо впливає на всі сфери суспільного життя, її функції мають комплексний характер і вимагають постійного удосконалення в умовах змінюваних соціально-політичних і економічних обставин.

Принципи адміністративно-правової політики відображають основні засади та підходи, на яких ґрунтується організація та реалізація публічної адміністрації. Вони є основою для формування і розвитку адміністративно-правових норм і механізмів управління, визначають ефективність діяльності органів влади та гарантують дотримання прав і свобод громадян. Аналіз принципів адміністративно-правової політики, які є основою для забезпечення належного функціонування адміністративної системи в умовах сучасних викликів, дозволив виокремити такі важливі принципи, що визначають ефективність управлінських процесів і сприяють забезпеченню правопорядку:

- 1) законність – діяльність державних органів має здійснюватися відповідно до законодавства;
- 2) прозорість – прийняття управлінських рішень має бути відкритим і зрозумілим для громадськості;
- 3) відповідальність – державні органи та посадові особи мають нести відповідальність за свої дії та рішення;
- 4) ефективність – адміністративно-правова політика має забезпечувати досягнення визначених цілей найбільш економічними способами;
- 5) справедливість – всі громадяни мають мати рівні права та можливості у відносинах з державними органами.

Принципи адміністративно-правової політики є основою для формування ефективної та справедливої системи державного управління. Вони забезпечують правову визначеність, стабільність і передбачуваність адміністративних процесів, сприяють розвитку правової держави та підвищенню довіри громадян до органів державної влади. В умовах сучасних викликів важливо не лише зберігати існуючі принципи, а й

адаптувати їх до нових соціальних, політичних і технологічних реалій, що дозволить забезпечити стабільне й ефективне функціонування адміністративної системи України.

Висновки. Адміністративно-правова політика – це комплекс заходів та правових норм, прийнятих державними органами для регулювання суспільних відносин у сфері публічного управління. Вона визначає основні напрями і принципи діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, спрямовані на забезпечення правопорядку, дотримання законності й ефективного функціонування державного апарату. В процесі більш детального дослідження сутності адміністративно-правової політики запропоновано власне визначення адміністративно-правових відносин, а також визначено основні характеристики, функції та принципи формування адміністративно-правової політики.

Загалом адміністративно-правова політика є базовим інструментом державного управління, що забезпечує правову основу для ефективного функціонування державного апарату та захисту прав громадян в умовах сучасних викликів і змін. Її системність, нормативність, динамічність, цільова спрямованість та взаємозв'язок з іншими галузями права роблять її незамінним елементом суспільного розвитку. Вдосконалення адміністративно-правової політики сприяє підвищенню ефективності державного управління та зміцненню правової держави.

Список використаних джерел

1. Адміністративне право України. Повний курс : підруч. / В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
2. Береза Н. В. Адміністративно-правова політика сучасності: проблема захисту прав людини. *Актуальна юриспруденція: зб. матеріалів Юрид. наук.-практ. інтернет-конф. ; тези наук. допов. (15 груд. 2011 р.)*. Київ, 2011. С. 55–59.
3. Бурбика М. М., Солонар А. В., Янішевська К. Д. Адміністративне право України : навч. посіб. Суми : Мрія, 2015. 358 с.
4. Кравченко О. С. Функції та принципи адміністративно-правового регулювання здійснення гендерної політики в Україні. *Київський часопис права*. 2024. № 2. С. 160–166.
5. Медяник В. А. Державна соціальна політика як адміністративно-правова категорія. *Правові новели*. 2021. № 13, т. 2. С. 67–73.
6. Мельник Р. С., Бевзенко В. М. Загальне адміністративне право : навч. посіб. Київ : Ваїте, 2014. 376 с.
7. Мельниченко Б. Б. Особливості адміністративно-правових відносин у сфері публічного управління в умовах сьогодення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 252–254.
8. Мозгова А. Державна політика у сфері адміністративно-правової охорони прав і свобод людини і громадянина. *Адміністративне право і процес*. 2020. № 8. С.175–180.

References

1. *Administratyvne pravo Ukrayiny. Povnyj kurs [Administrative law of Ukraine. A complete course] (2021)*. Pidruchnyk / V. Halunka, P. Dihtiyevskiy, O. Kuzmenko ta in.; za red. V. Halunka, O. Pravotorovoyi. Vydannya chetverte. Herson: OLDI-PLYuS [in Ukrainian].
2. Bereza, N. V. (2011). *Administratyvno-pravova polityka suchasnosti: problema zakhystu prav lyudyny [Administrative and legal policy of the present: the problem of human rights protection]*. *Zbirnyk materialiv yurydychnoyi naukovy-praktychnoyi Internet-konferentsiyi «Aktualna yurysprudentsiya»– In Proceedings of the legal scientific and practical online conference «Relevant jurisprudence»*. *Tezy naukovykh dopovidey (15 hrudnya 2011 roku)*. Kyiv: Yurydychni naukovy-praktychnoi Internet-konferentsiyi «Aktualna yurysprudentsiya», 55-59 [in Ukrainian].
3. Burbika, M. M., Solonar, A. V. & Yanishevskya, K. D. (2015). *Administratyvne pravo Ukrayiny [Administrative law of Ukraine]: navch. posib*. Sumy : Mriya [in Ukrainian].
4. Kravchenko, O. S. (2024). *Funktsiyi ta pryntsyipy administratyvno-pravovoho rehulyuvannya zdiysnennya hendernoyi polityky v Ukrayini [Functions and principles of administrative and legal regulation of gender policy implementation in Ukraine]*. *Kyivskyi chasopys prava – Kyiv Law Journal*, 2, 160-166 [in Ukrainian].
5. Medianik, V. A. (2021). *Derzhavna sotsialna polityka yak administratyvno-pravova katehoriya [State social policy as an administrative and legal category]*. *Pravovi novely: naukovyy yurydychnyy zhurnal – Legal novels: scientific legal journal*, 13(2), 67-73 [in Ukrainian].

6. Melnyk, R. S. & Bevzenko, V. M. (2014). *Zagalne administratyvne pravo [General administrative law]*. Kyiv: Vaite [in Ukrainian]
7. Melnychenko, B. B. (2022). Osoblyvosti administratyvno-pravovykh vidnosyn u sferi publichnoho upravlinnya v umovakh s'ohodennya [Features of administrative and legal relations in the field of public administration under current conditions]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal – Legal scientific electronic journal*, 7, 252-254 [in Ukrainian]
8. Mozhova, A. (2020). Derzhavna polityka u sferi administratyvno-pravovoyi okhorony prav i svobod lyudyny i hromadyanyna [State policy in the field of administrative and legal protection of human and citizen rights and freedoms]. *Administratyvne pravo i protses – Administrative law and process*, 8, 175-180 [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 23.11.2024